

Monumentnummer*: 525118

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 september 2006
Kadaster deel/nr 82931/121

Woonplaats* Gorinchem
Gemeente* Gorinchem
Provincie* Zuid-Holland

Kadastrale gemeente* Gorinchem
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6278

Omschrijving**

Inleiding

SUIKERFABRIEK met bijbehorend KETELHUIS gebouwd in 1871 in een eenvoudige Ambachtelijk-traditionele stijl met utilitaire gebouwen en kenmerkende verschijningsvorm. In 1898 werd de fabriek aangepast aan de fabricage van gecondenseerde melk in opdracht van V.H. Hummelinck, directeur van de N.V. "Hollandia". De fabriek ligt aan de rand van het stadscentrum aan de Arkelsedijk. Het terrein waarop de fabriek staat, grenst aan de Linge en heeft een klein haventje dat destijds voor de aanvoer van suikerbieten gebruikt werd.

N.B. In verband met een vernieuwd productieproces en de fabricage van andersoortige producten onderging de fabriek meerdere moderniseringën waarvoor diverse bouwvolumes werden toegevoegd. De kern van de huidige fabriek bestaat uit het 19e eeuwse pand dat, ondanks de moderniseringën, nog goed herkenbaar is. In het midden van het complex bevindt zich op de plaats van een gesloopt oorspronkelijk volume een geheel nieuw opgetrokken volume (XXd), gebouw '16', dat geen beschermenswaardige elementen bevat. Op de bij de omschrijving behorende kaart is de grens van het beschermde object aangegeven.

Omschrijving

Fabriekspand opgetrokken in rode baksteen (kruisverband) vanaf een samengestelde maar grotendeels rechthoekige plattegrond. Het pand bestaat uit geschakelde rechthoekige bouwvolumes van twee en drie bouwlagen. Vanuit het midden van het pand verrijst een ronde gemetselde schoorsteen voorzien van een band van siermetselwerk in gele verblendsteen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het samengestelde dak bestaat uit platte daken en flauw hellende zadeldaken die gedekt zijn met gesmoorde Hollandse pannen. De noordelijk langszijde van de fabriek kenmerkt zich door een langgerekt, tweelaags volume, geflankeerd door risalerende bouwdelen. Links daarvan een terugliggend lager bouwdeel en rechts een lager bouwdeel dat de rooilijn van het risaliet volgt. In de gevels zijn getoogde en rondboogvormige, meerruits vensters geplaatst, oorspronkelijk voorzien van stalen kozijnen. De strekkenbogen boven de muuropeningen zijn deels gedecoreerd met aanzetstenen. Langs de dakrand van de verschillende bouwdelen is een uitgemetseld dwergboogfries aangebracht. Het rechter risaliet dat drie vensterassen breed is, heeft in de centrale as boven de grote rechtgesloten deur, ter plaatse van de eerste en de tweede verdieping grote rechtgesloten meerruits vensterpartijen met transportluiken onder witgeschilderde lateien.

De westelijke en oostelijke gevelwanden van het monument gaan gedeeltelijk schuil achter moderne toevoegingen. In de oostelijke gevelwand bevindt zich de entree naar een binnenplaats waar zich de schoorsteen van het ketelhuis bevindt.

De achtergevel (zuid) bestaat uit een drielaags bouwdeel onder een zadeldak (rechts) waarin op de begane grond getoogde en ter plaatse van de beide verdiepingen daarboven, rondboogvormige meerruits vensters geplaatst zijn. Links daarvan een tweelaags bouwdeel onder een plat dak voorzien van getoogde vensters. Daarnaast het eenlaagse ketelhuis onder een zadeldak.

Centraal in de gevel hiervan ter plaatse van beide verdiepingen grote meerruits vensterpartijen geflankeerd door getoogde vensters op beide verdiepingen. Een drielaags, blokvormig bouwdeel sluit deze gevelwand aan de linkerkzijde af. In de noordelijke en westelijke gevel van dit bouwdeel zijn op de begane grond en de eerste verdieping getoogde vensters geplaatst. De dakrand is rondom versierd met een dwergboogfries.

Waardering

Suikerfabriek met bijbehorend ketelhuis uit 1871 van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als typologisch voorbeeld van een suikerfabriek uit het einde van de 19de eeuw.

- vanwege de voor utilitaire bouwwerken kenmerkende bouwstijl. Het pand is overwegend gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

- vanwege de ligging aan de Arkesdijk aan de Linge. In combinatie met het voormalige haventje heeft de fabriek tevens ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Suikerfabriek